

ДО

НАУЧНОТО ЖУРИ,

Утвърдено със Заповед № РД 38-132 от 24.03.2014 г. на Ректора на СУ
в конкурса за доцент по Гражданско и семейно право,
обявен в ДВ, бр.13 от 14.02.2014 г.

в област на висшето образование:

3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление:

3.6. Право - Гражданско и семейно право

РЕЦЕНЗИЯ

от **д-р ТАНЯ НИКОЛОВА ЙОСИФОВА**

доцент по Гражданско и семейно право в Юридическия факултет на
Университета за национално и световно стопанство

член на научното жури в конкурса за доцент по научната специалност
3.6 Право (Гражданско и семейно право), обявен от Софийския
университет „Св. Климент Охридски“

с единствен кандидат в конкурса:

гл. ас. д-р ЦЕНИМИР БРАТОВЕВ БРАТОВЕВ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

1. За конкурса

Решението за конкурса е обнародвано в ДВ, бр. 13 от 14.02.2014 г. за
нуждите на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“,
катедра „Гражданскоправни науки“ в област на висше образование 3.
Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6.
Право гражданско и семейно право.

2.Обща оценка на кандидата

Гл. ас. д-р Ценимир Братоев Братоев е роден на 1 януари 1959 г. Завършил е специалност „Право“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1985 г. От 1986 до 1989 г. е редовен докторант в Юридическия факултет на същия университет. Ценимир Братоев е придобил научната степен **„доктор“** през 1990 г., като успешно е защитил дисертационен труд на тема “Договор за пристанищни услуги”. Основател и член редакционния съвет на списание „Търговско право” (1991 – досега). От 1990 г. до 1993 г. гл. ас. Братоев е старши асистент, а от 1993 г. насам д-р Братоев заема длъжността „главен асистент” в Юридически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”. Адвокат, член на САК от 1991 г. досега. Участвал е в подготовка на следните законопроекта - Закон за приватизацията и следприватизационния контрол, Закон за адвокатурата, Закон за публичното предлагане на ценни книжа.

3.Материали, с които д-р Братоев участва в настоящия конкурс

За рецензиране е представен монографичният труд **„Членство в адвокатско дружество”**, изд. „Сиела”, С., 2014, в обем от 408 страници, една научна студия със заглавие **„Свикване на общо акционерно събрание по искане на акционери”**. - Търговско право, 2009, №2, с.5-30 и №3, с.5-18 и една научна статия - **„Наименование на адвокатското дружество”**. – Търговско право, 2011, №1, с.5 – 20.

Представените в настоящия конкурс научни трудове се характеризират с научна новост и не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

4.Оценка на монографичния труд „ЧЛЕНСТВО В АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО”

Общи бележки

Монографията „Членство в адвокатско дружество” на гл. ас. д-р Ценимир Братоев е първата, която изследва в пълнота различни аспекти от членството в адвокатско дружество у нас. Тя се състои от предговор и пет глави, в които са разгледани последователно общите положения на

членството в адвокатско дружество, изискванията към съдружниците, възникването и прекратяването на членството, правата и задълженията на съдружниците в дружеството. Стилът на автора е прецизен, изчистен от излишно многословие и преминаването от един въпрос към друг е плавно и логически свързано. Методите на правно изследване, които използва авторът, са правно-догматичен, исторически и сравнително правен.

Задачите на научното изследване, които си е поставил авторът, са:

1). извеждане на имуществените и неимуществените права и задължения на адвоката, формиращи съдържанието на членственото му правоотношение с дружеството, 2). възникване и прекратяване на членството в адвокатското и определяне на дружествения дял на съдружника.

Още в самото начало авторът обосновава виждането си, че адвокатското дружество е особено юридическо лице, различно от търговските дружества по Търговския закон.

Адвокатското дружество е изследвано както по българския Закон за адвокатурата, така и в сравнителноправен аспект. Разгледани са съдружаванията на адвокатите в държави-представители на германския, на романския правен кръг, на англо-американското правно семейство и на други държави. На базата на този анализ са представени способите за учредяване на адвокатски дружества в световен мащаб, а именно – чрез дружества, предназначени само за упражняване на адвокатска професия, дружества за упражняване на свободни професии и търговски дружества.

Разгледани са правата и задълженията на адвоката в адвокатското дружество, определящи съдържанието на членственото правоотношение между адвоката и адвокатското дружество. Изведени са основните права и задължения на адвоката по Закона за адвокатурата – неговата независимост при упражняване на професията му, задължението да не поема защита и съдействие на клиент при наличие на конфликт на интереси и задължението да опазва тайната на клиента. Тези права и задължения са изследвани в различните им проявления с оглед на

съвременните обществени отношения през призмата на разпоредбите на Конституцията, Закона за адвокатурата и Етичния кодекс на адвоката. Специално внимание е отделено на управителните права на съдружника в адвокатското дружество – право на участие в общото събрание на съдружниците, право на глас, право да избира управителни органи и право да бъде избран в тях. Особен интерес представлява изследването на различните хипотези, при които би се стигнало до представяване на лица с противоположни интереси от съдружника, когато той упражнява самостоятелна практика или е член на адвокатско съдружие (с.93-98).

Д-р Братоев стъпва на достиженията на теорията на гражданското право - обща част, облигационното право и на търговско-правната теория, за да обоснове научните изводи, до които достига. Те имат убедителна правна аргументация. Цитиранията са коректно изложени, като научната полемика се води добросъвестно. Анализът на съдебната практика е вплетен в изложението, като го дообогатява.

Конкретните **научни приноси** са следните.

В критически аспект е обосновано становището за възникването на ***sui generis* юридическо лице** за съвместно упражняване на адвокатска професия с особености в наименованието, предмета на дейност, начините на учредяване и ликвидация, управлението и отношенията с клиентите на дружеството. Направен е изводът, че адвокатското дружество е дружество на личността и сега действащата нормативна уредба не допуска чисто капиталовото участие в дружеството. Във връзка с това авторът е аргументирал виждането си, че предвидената в Закона за адвокатурата възможност за участие на адвокати от Европейския съюз би създаде предпоставки за чисто капиталово участие на съдружник в дружеството. Дружество с участието на временно упражняващи дейността си адвокати от Европейския съюз би породило, според автора, и други проблеми, тъй като то се учредява само със срок или за определена цел само временно, и не води до трайно установяване на адвокатска практика в Република България и неяснота относно правните последици след като срокът изтече или целта бъде постигната прекратяването на дружеството.

Гл. ас. д-р Ценимир Братоев анализира забраната други лица, освен адвокати, да бъдат съдружници в адвокатско дружество и предлага *de lege ferenda* тази забрана да бъде смекчена в няколко случая: когато съдружник се оттегли от активно упражняване на адвокатска професия, при прекратяване на членство в адвокатско дружество с двама съдружници, както и в случаите, когато лица със свободна професия са свързани по различен начин с упражняваната от адвокатското дружество дейност (с.120-121).

Висока положителна оценка заслужава направеното от автора разграничение между правото на съдружника на част от приходите от дейността на дружеството и правото на съдружника на част от печалбата на дружеството. Първото е следствие от правото на съдружника да получава възнаграждение за извършваната от него с лични усилия правна работа в дружеството, а второто възниква при наличието на реализирана печалба от дружеството и взето решение на общото събрание на съдружниците за разпределението ѝ (с.182).

Обосновано е виждането, че съдружникът има право да иска възстановяване на направените от него разноси и претърпени вреди във връзка с водените от него дружествени работи въпреки липсата на изрично изведено позитивно субективно право. Правното основание за претенцията на съдружника ще бъде облигационноправно – договорът за поръчка или воденето на чужда работа без възлагане (с.206).

Особен интерес представлява анализа на правото на обжалване на решенията на общото събрание на съдружниците и действията на изпълнителния орган на дружеството от отделния съдружник. Авторът прави критически анализ на сега действащата правна уредба за решаване на спорове между адвоката и дружеството, която не допуска съдебно обжалване на решенията на адвокатския съвет, съответно на Висшия адвокатски съвет. При липсата на изрична нормативна уредба за съдебна защита на правата на съдружника (каквато е например уредената в чл.71 и чл.74 от Търговския закон, която касае търговските дружества) се предлага да се въведе подобна защита и за съдружника в адвокатско дружество или да се въведе съдебно обжалване на

решенията на адвокатския съвет, съответно на Висшия адвокатски съвет (с.228-229).

Обоснован е изводът, че дружественият дял в адвокатско дружество не може да бъде предмет на особен залог и срещу него не може да бъде насочено принудително изпълнение.

Предлага се изменение в нормативната уредба относно формата, в която следва да се апортират права, за прехвърлянето на които се изисква форма, по-тежка от обикновената писмена форма. При сега действащата уредба вноската, извършена с дружествения договор, има значението на предварителен договор и за страните възниква единствено задължение за сключване на окончателен договор.

Критични бележки и препоръки

Що се отнася до критични бележки към труда те могат да бъдат отправени по-скоро като препоръки.

На първо място, изследването би могло да обхване и анализ на правното положение на адвокатското дружество.

На второ място, би могло да се препоръча на автора да допълни изследването на правата и задълженията на съдружника в адвокатско дружество в съпоставка с правата и задълженията на съдружника в адвокатско съдружие.

5. Други трудове, представени за рецензиране

В научната студия „**Свикване на общо акционерно събрание по искане на акционери**”. - Търговско право, 2009, №2, 5-30 и №3, 5-18 д-р Ценимир Братоев е разгледал важни от теоретическа и практическа гледна точка въпроси на свикването на общо събрание по искане на акционери, като е използвал и сравнителноправния метод на изследване. В зависимост от характера на проекто-решенията и дневния ред авторът е посочил в кои случаи съветът на акционерното дружество, съответно окръжният съд, могат да откажат свикване на общо събрание на акционерите. Гл. ас. д-р Ценимир Братоев аргументира виждането си, че производството пред окръжния съд е безспорно, охранително

производство без участието на дружеството, а актът, с който завършва – решение, а не определение.

В статията „**Наименование на адвокатското дружество**”. – Търговско право, 2011, №1, 5 – 20, е посочено задължителното съдържание на наименованието на адвокатското дружество. Други юридически лица не могат да използват в наименованието си добавката „адвокатско дружество“. Допустимите добавки към наименованието на дружеството, са имената на съдружниците и указанието за вида на дружеството. Обосновано е, че спрямо адвокатското дружество не се прилагат изискванията за уникалност, характерни за търговските дружества.

6.Преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Ценимир Братоев е високо квалифициран преподавател по правни науки с дългогодишен преподавателски опит. От представените документи е видно, че на д-р Братоев му е **осигурена преподавателска натовареност** съгласно Правилника за устройството и дейността на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. Възложено му е изнасянето на **лекционен курс** по дисциплината „Основи на частното право“ пред студентите от първи курс, специалност „Международни отношения“ и по „Облигационно право“ пред студентите от трети курс от специалност „Право“. В периода 2002-2007 г. е водил и лекционен курс по „Правен режим на приватизацията“. Следователно са изпълнени условията на чл.24, ал.3 ЗРАСРБ. Д-р Братоев е отзивчив и лоялен колега, с високо чувство за отговорност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение изразявам категоричната си убеденост, че трудовете на **гл. ас. д-р ЦЕНИМИР БРАТОЕВ БРАТОЕВ**, представени в конкурса за доцент, са разработени на високо теоретично ниво и безусловно отговарят на изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 1, 2, букви „а“ и „б“, т. 3 и

ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). По тази причина ще подкрепя с положително гласуване кандидатурата на гл. ас. д-р Ценимир Братоев за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6. Право в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

София, 9.07.2014 г.

д-р Таня Йосифова.....
доцент по Гражданско и
семеино право в ЮФ на УНСС